

Småkraft AS
Postboks 2389, Solheimsviken
5824 Bergen

05.09.2025

Norges Vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO
nve@nve.no

Deres ref.: 202309329-4

Småkraft AS, Hansfoss og Langås foss kraftverk – Kommentar til varsel om innkalling til konsesjonsbehandling av vannkraftreguleringen i Levangerelva, Levanger kommune

Vi viser til deres brev av 25.06.2025 med varsel om innkalling til konsesjonsbehandling av vannkraftreguleringen i Levangerelva, Levanger kommune.

NVE har mottatt krav om innkalling til konsesjonsbehandling av vannkraftreguleringen i Levangerelva etter vannressurslovens § 66. I kravene trekkes vannkraftreguleringens negative effekt på laks- og sjørretbestanden fram. Krav om konsesjonsbehandling ble oversendt av Levanger jeger- og fiskerlag, Levangerelva grunneierlag og Naturvernforbundet i Levanger i brev datert 06.06.2023 , og av Levanger kommune i brev datert 16.06.2025.

Kravene begrunnes først og fremst i behov for å bedre forholdene til laks- og sjørretsbestanden i Levangerelva. Det vises videre til behov for tilstrekkelig minstevannføring, mer miljøvennlig manøvreringsreglement, fastsetting av HRV og LRV for magasinene Tomtvatnet, Tvårssjøen, Langsdammen og Reistaddammen, samt innføring av standard naturforvaltningsvilkår. Kravstillerne mener at konsesjonsbehandling vil bidra til å nå internasjonale forpliktelser og vedtatte nasjonale målsetninger i tråd med vanndirektivet og vedtatte miljømål, samt nasjonale føringer for vassdrag med kraftproduksjon fra Klima- og miljødepartementet og Energidepartementet 24.01.2014.

Bestemmelsene i vannressursloven § 66 gir vassdragsmyndighetene hjemmel til å kalle inn eldre, konsesjonsfrie anlegg til konsesjonsbehandling dersom dette anses nødvendig av miljøhensyn. Vassdragskonsesjon gir mulighet til å sette vilkår for videre drift og til å innføre moderne standardvilkår. Vannressurslovens § 66 tredje ledd sier også at eldre vassdragstiltak som ikke trengte tillatelse etter tidligere vassdragslovgivning, kan fortsette uten konsesjon etter §8.

Levangervassdraget har et nedbørfelt på ca. 88 km², og omfatter hovedgrenene Åselva, Levangerelva, og Litlelva.

Kraftproduksjonen i Levangerelva foregår i Hansfoss kraftverk, øverst i den lakseførende delen av hovedelva, og i Langåsfoss kraftverk, ca. 1,5 km ovenfor den lakseførende strekningen i sideelva Langåselva. Kraftverkene ble etablert i perioden 1913-1917.

Produksjonen i hhv. Hansfoss og Langåsfoss kraftverk er på 4,4 og 3,7 GWh. Magasiner tilknyttet reguleringen er Tvåråsjøen, Langåsdammen, Reistaddammen og Tomtvatnet.

I 2016 ble begge anlegg solgt fra NTE til finske SV Vattenkraft og Bekk og Strøm. Bekk og Strøm overtok Chr Salvesen & Chr Thams Communications Aktieselskap(CSCTCA) i 2015. Småkraft AS kjøpte CSCTA i 2022.

Kraftverkene er i dag driftet på samme måte som før, etter skriftlige instruksjoner av 23.08.2017 - Hansfoss og 13.09.2017 – Langåsfoss. Disse instruksene ble videreført i tråd med tidligere avtale fra 2013 mellom NTE, Levangerelvas Grunneierlag, Innherred Samkommune, Fylkesmannens Miljøavdeling og Levangerelvas Venner. Det slippes minstevannføring på 100 l/s fra begge kraftverk, men det stemmer at det ikke er mulig for allmennheten å sjekke aktuell slipp da det ikke er krav om automatisk logging av minsrevannføring på konsesjonsfrie anlegg. Det er imidlertid tiltak som kan gjennomføres på frivillig basis uten at myndigheter setter vilkår om det.

Småkraft er innforstått med at prosess for at kraftverkene underlegges konsesjonsbehandling etter vannressurslovens § 66 startet i 2023, kort tid etter at vi kjøpte anleggene. Vi er kjent med at det er et stort engasjement knyttet til vannkraftregulering i Levangerelva. Kravstillerne har forberedt seg grundig til prosessen og besitter mye kunnskap om vassdraget, noe vi synes er veldig nyttig.

Småkraft AS ønsker å bidra til bærekraftig bruk av vannressursen. Vi har på eget initiativ bestilt habitatkartlegging i Levangerelva og undersøkelser ble gjennomført i 2025. Endelig rapport med status i vassdraget og forslag til biotopjusterende tiltak foreligger ikke per dags dato, men vi forventer å få den innen utgangen 2025. Vi er av den oppfatning at helhetlig og bærekraftig forvaltning av vassdraget og samtidig utnyttelse av det til kraftproduksjon kan foregå uten konsesjon. Mye kan gjøres på frivillig basis og vi er innstilt på å gjennomføre tiltakene som skal til for å forbedre situasjon i Levangerelva. Dersom NVE beslutter å vedta innkalling til konsesjonsbehandling etter § 66 i vannressursloven, ønsker vi å ha god dialog med alle berørte parter. Vi vil samtidig påpeke at frister for innsending av konsesjonssøknader i slike tilfeller er ofte korte og vanskelig å overholde.

Småkraft har over 200 kraftverk i Norge og flere av disse er eldre anlegg som trenger oppgradering og ofte revurdering av dammer. Vi har også et kraftverk i Strand kommune som ble kalt inn til

konsesjonsbehandling i 2022. Søknaden ble sendt til NVE i 2024 og er nå under behandling. Avhengig av utfallet i denne saken kommer vi til å bruke mye ressurser på dette anlegget i årene 2026-2028.

Småkraft AS bidrar gjerne om det er noe uklart. Kontaktpersoner er: Katarina Eftevand og Jomar Jentoft.

Med vennlig hilsen

Katarina Eftevand

Katarina Eftevand

småkraft

Miljørådgiver

☎ +47 917 15 033

✉ katarina.eftevand@smaakraft.no

www.smaakraft.no

Solheimsgt. 15, 5058 Bergen

Postboks 2389, Solheimsviken, 5824 Bergen